

BESLUT ENLIGT 58 § I LAGEN OM SMITTSAMMA SJUKDOMAR FÖR REGIONFÖRVALTNINGSVERKET I VÄSTRA OCH INRE FINLANDS OMRÅDE

BAKGRUND

Världshälsoorganisationen WHO klassificerade coronavirusepidemin som en pandemi den 11 mars 2020. Coronaviruset är en allmänfarlig smittsam sjukdom. Den 16 mars 2020 gav statsrådet den första rekommendationen om att begränsa offentliga sammankomster för att förebygga spridningen av infektioner som orsakas av coronaviruset (covid-19).

Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland har genom beslut som fattades med stöd av 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar under perioden 17.3–1.12.2020 meddelat begränsningsbeslut för offentliga tillställningar och allmänna sammankomster.

Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland har med beslutet av den 23 november 2020 meddelat att en förutsättning för att ordna offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med över 50 personer är att man följer undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar från 21.9.2020 inom dess område. Beslutet är i kraft under perioden 1.12–31.12.2020.

Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland förbjöd genom beslutet av den 1 december 2020 offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med över 10 personer i Birkalands sjukvårdsdistrikts område och över 20 personer i kommunerna i Vasa, Södra Österbottens, Mellersta Österbottens och Mellersta Finlands sjukvårdsdistrikts områden. Regionförvaltningsverket meddelade dessutom att en förutsättning för att ordna tillställningar med färre deltagare än ovan är att man följer undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar av den 21 september 2020. Beslutet är i kraft under perioden 2.12–21.12.2020 och ersätter det tidigare beslutet av den 23 november 2020 för samma period.

HÖRANDE

En hörandeprocess hade kunnat äventyra syftet med det här beslutet. Den försening hörandet hade medfört skulle ha inneburit betydande olägenheter för människors hälsa och den allmänna säkerheten. Av den

anledningen har regionförvaltningsverket med stöd av 34 § 2 momentet 4 punkten i förvaltningslagen (434/2003) inte ordnat något hörande i ärendet.

REGIONFÖRVALTNINGSVERKETS BESLUT OCH MOTIVERING

Beslut

Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland förbjuder med stöd av 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar alla offentliga tillställningar och allmänna sammankomster inomhus och utomhus i sitt verksamhetsområde.

Offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med högst 10 (tio) personer kan emellertid ordnas inomhus och i avgränsade områden utomhus under förutsättningen att man kan trygga säkerheten i dem genom att följa undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar av den 21 september 2020 (bilaga 1).

Beslutet är i kraft under perioden 22.12.2020–17.1.2021.

Det här beslutet ersätter regionförvaltningsverkets beslut av den 23 november 2020 under perioden 22–31 december 2020.

Motivering

Enligt 1 § i lagen om smittsamma sjukdomar är syftet med lagen att förebygga smittsamma sjukdomar och spridningen av dem samt deras negativa konsekvenser för människor och samhället.

I 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar bestäms att när en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom som medför omfattande smittrisk har konstaterats eller med fog kan väntas förekomma, kan regionförvaltningsverket inom sin region fatta beslut om att stänga verksamhetsenheter inom socialvården och hälso- och sjukvården, läroanstalter, daghem, bostäder och motsvarande lokaler och förbjuda allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar, om sådana begränsningar behövs i flera kommuners områden. En ytterligare förutsättning är att åtgärden är nödvändig för att förhindra spridningen av en allmänfarlig sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig sjukdom. Enligt paragrafens 3 moment får besluten som avses i 1 momentet meddelas för högst en månad. Åtgärderna ska genast avslutas när det inte längre finns någon smittrisk.

Enligt 1 § 1 momentet 14 punkten i statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar är infektionen som orsakas av den nya typen av coronavirus en allmänfarlig smittsam sjukdom.

REGIONFÖRVALTNINGSVERKET I VÄSTRA OCH INRE FINLAND
Postadress: PB 200, 65101 Vasa

tfn 0295 018 450
registratur.vastra@rfv.fi
www.rfv.fi

Huvudverksamhetsstället
i Vasa
Wolffskavägen 35

Verksamhetsstället
i Jyväskylä
Cygnæuksenkatu 1

Verksamhetsstället
i Tammerfors
Yliopistonkatu 38

Enligt Institutet för hälsa och välfärd smittar sjukdomen (covid-19) som coronaviruset orsakar framför allt som droppsmitta när en person hostar eller nyser. Virusets kan också smitta från ytor där det nyligen har råkat luftvägssekret från en smittad person eller luftburet, det vill säga i form av små aerosoler. I Finland visar coronavirusepidemin för tillfället tecken på att accelerera i flera områden. Virusets orsakar fortfarande smittor både i Finland och på många andra ställen i världen. Majoriteten av Finlands befolkning är fortfarande mottaglig för smitta. I Finland finns ännu inte något vaccin som kan förebygga sjukdomen som det nya coronaviruset orsakar. Genom omfattande testning, isolering av insjuknade, spårning av smittkedjor och karantän för exponerade är det möjligt att i viss mån, men inte tillräckligt, förebygga att sjukdomen sprids.

Statsrådet har i sitt principbeslut av den 3 september 2020 förordat social- och hälsovårdsministeriets handlingsplan för genomförande av rekommendationer och begränsningar enligt hybridstrategin för hantering av coronakrisen efter covid-19-epidemins första fas (Social- och hälsovårdsministeriets publikationer 2020:27). I planen är utgångspunkten för hanteringen av epidemin sådana åtgärder och beslut som enligt lagen om smittsamma sjukdomar fattas av lokala och regionala myndigheter. Statsrådet har med principbeslutet den 23 oktober 2020 kompletterat anvisningarna och rekommendationerna i samband med genomförandet av handlingsplanen för hybridstrategin.

Social- och hälsovårdsministeriet har den 24 november 2020 i sitt brev (VN/25925/2020) gett myndigheterna, befolkningen, verksamhetsutövare och utbildningsanordnare i landskapet Nyland anvisningar och rekommendationer för begränsning av epidemin. I brevet uppmanas dessutom motsvarande aktörer i andra landskap som är på gränsen till en spridningsfas att beakta anvisningarna och rekommendationerna i sin verksamhet och proaktivt och verkkningsfullt rikta begränsningsåtgärderna och rekommendationerna på ett sätt som utgående från den regionala lägesbilden och allmän och regional sakkunniginformation är mest effektivt och välavvägt. Ministeriet uppmanar regionförvaltningsverken och kommunerna i områden som är på gränsen till spridningsfasen att begränsa publikantalet i offentliga tillställningar till högst tio (10) personer eller i sista hand helt förbjuda offentliga tillställningar.

Besluten om att begränsa sammankomster grundar sig på en epidemiologisk bedömning av hur sjukdomen sprids i situationer där antalet sociala kontakter är stort. Institutet för hälsa och välfärd (THL) har den 30 november 2020 utgående från det epidemiologiska läget gett regionförvaltningsverken en bedömning av behovet av sammankomstbegränsningar (THL/6391/4.00.00/2020). Covid-19-epidemin har under de senaste veckorna utvecklats i en sämre riktning i Finland. Incidensen har ökat i hela landet och allt fler områden har

fastställt att de antingen är i accelerationsfasen eller till och med samhällsspridningsfasen. Under de senaste veckorna har nya fall diagnostiserats nästan varje dag i respektive sjukvårdsdistrikts område och i en stor del håller antalet fall per vecka klart på att öka jämfört med incidensen för några veckor sedan. Smittor har dessutom påträffats i allt fler kommuner och i praktiken i alla landskaps största bosättningscentra. Den ökade incidensen berör på ett oroväckande sätt också äldre befolkningsgrupper. I Institutet för hälsa och välfärds provtagningar från avloppsreningsverk hittas virus som orsakar covid-19 i nästan samtliga reningsverk. Reningsverken täcker en stor del av landet vad gäller befolkningsunderlaget och resultatet visar att virusspridningen nu är mycket omfattande i hela landet. Även om det epidemiologiska läget i Finland alltså är bättre än i kontrollgruppsländerna i EU så har antalet fall under hösten sakta ökat och nått en nivå där man för att bekämpa epidemin hastigt behöver nya metoder för att epidemin inte snabbt ska accelerera ur kontroll.

Institutet för hälsa och välfärd bedömer att det för att skydda människornas hälsa och trygga kapaciteten inom hälso- och sjukvården krävs att man vidtar mer åtgärder för att minska de fysiska kontakterna mellan människorna i hela Finland. Därigenom strävar man efter att både förebygga att det epidemiologiska läget accelererar över basnivån i allt fler områden och att få incidensen att minska i områden som redan har övergått till accelerationsfasen eller samhällsspridningsfasen. Institutet för hälsa och välfärd rekommenderar med motiveringen ovan att regionförvaltningsverken genom att använda kriterierna för epideminivåerna i Social- och hälsovårdsministeriets handlingsplan för hybridstrategin för bekämpning av coronavirusepidemin tar i bruk följande gränsvärden för offentliga sammankomster:

- I områden som befinner sig på basnivån tillåts att högst 50 personer samlas i offentliga tillställningar och allmänna sammankomster utomhus och inomhus. I sammankomster med färre än 50 personer ska man följa Institutet för hälsa och välfärds och undervisnings- och kulturministeriets rekommendationer om säkra avstånd och försiktighetsåtgärder som förebygger smitta.
- I områden som befinner sig i accelerationsfasen tillåts att högst 20 personer samlas i offentliga tillställningar och allmänna sammankomster utomhus och inomhus. I sammankomster med färre än 20 personer ska man följa Institutet för hälsa och välfärds och undervisnings- och kulturministeriets rekommendationer om säkra avstånd och försiktighetsåtgärder som förebygger smitta.
- I områden som befinner sig i spridningsfasen tillåts att högst 10 personer samlas i offentliga tillställningar och allmänna

sammankomster utomhus och inomhus. I sammankomster med färre än 10 personer ska man följa Institutet för hälsa och välfärds och undervisnings- och kulturministeriets rekommendationer om säkra avstånd och försiktighetsåtgärder som förebygger smitta.

- Institutet för hälsa och välfärd förordar dessutom att man i samtliga områden rekommenderar att man i privata tillställningar följer samma försiktighetsåtgärder och personantalsbegränsningar som enligt ovan tillämpas på offentliga sammankomster.

Regionförvaltningsverket har i sitt beslut av den 1 december 2020 följt Institutet för hälsa och välfärds rekommenderade riktlinjer och har genom att helt förbjuda andra än de allra minsta tillställningarna för sin del strävat efter att stoppa ökningen av antalet smittor och få incidenserna att minska. Dessutom har områdets sjukvårdsdistrikt och kommunerna inom sina områden gett rikligt med rekommendationer vilkas syfte är att minska närkontakterna och exponeringen för smittor i alla situationer, också vid aktiviteter som hör till privatlivet. Som också Institutet för hälsa och välfärd i sin lägesrapport konstaterar så kommer nya rekommendationers och begränsningars verkningar på det epidemiologiska läget och särskilt på behovet av sjukhusvård att kunna ses först efter några veckor.

Enligt Institutet för hälsa och välfärds (THL) riksomfattande lägesrapport för uppföljningen av hybridstrategin 9.12.2020 har det för det epidemiologiska läget under hösten varit typiskt att regionala sjukdomslägen växlat snabbt och i vågor. Det diagnostiseras alltså mycket smittor och smittan sprids nu bland befolkningen i hela Finland. Det finns risk för att det epidemiologiska läget omfattande och akut försämras i hela landet. Den markanta ökningen i antalet fall som började i mitten av november ser emellertid ut att ha jämnats ut. På nationell nivå skedde ungefär hälften av de utredda smittorna bland personer som bor i samma hushåll veckan 49 (30.11–6.12) enligt rapporten. I cirka 15 % av de spårade fallen rapporterades att man hade fått smittan på arbetsplatsen. Cirka 3 % av smittorna hade skett inom fritidsverksamhet medan en liten del (cirka 2 %) av de utredda smittorna hade anknytning till restauranger. Annan känd smittkälla eller plats där man fick smittan omfattade ungefär en fjärdedel av smittorna, dessa hade främst anknytning till sociala tillställningar i privatlivet. Vid smittspårningsenkäten förknippades cirka 4 % av de utredda smittorna med läroinrättningar och cirka 1 % av smittorna med småbarnspedagogik.

Områdena ger varje vecka under ledning av sjukvårdsdistrikten sin egen helhetsbedömning av det epidemiologiska läget. För tillfället meddelar samtliga sjukvårdsdistrikt i verksamhetsområdet, alltså Birkalands, Mellersta Finlands, Södra Österbottens, Vasa och Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikt, att de alltså är i epidemins accelerationsfas.

I Birkalands sjukvårdsdistrikts område har man kunnat skönja en liten förbättring av det epidemiologiska läget men någon klar vändning till minskat antal smittor kan ännu inte konstateras. Birkalands sjukvårdsdistrikt konstaterar emellertid att om det inte hade varit för det stora sjukhusmittklustret nyligen så skulle den faktiska nedgången i antalet smittor under de två senaste veckorna kunna ses tydligare. Under föregående vecka diagnostiserades 187 nya smittfall enligt uppgifter från området den 15 december 2020. Incidensen var 70 / 100 000 och den procentuella andelen positiva prov var 1,6 %. Smittorna kunde spåras i 79 % av fallen men bara cirka en tredjedel av de smittade var i karantän då diagnosen fastställdes. Ett betydande antal covid-19-patienter vårdas på sjukhus.

Enligt uppgifter som Mellersta Finlands sjukvårdsdistrikt gav den 14 och 15 december 2020 så har antalet nya smittor inte börjat minska i området. Däremot upptäcks allt fler smittor också i kommuner där det tidigare inte fanns några smittor. Antalet nya fall föregående vecka var 107, incidensen 69 / 100 000 invånare/14 dygn och den procentuella andelen positiva prov 2,5 %. I Jyväskylä stad kunde smittkällan spåras i bara 71 % av fallen och det är den lägsta siffran under hela covid-19-epidemin. I hela sjukvårdsdistriktet lyckades man spåra 70 % av fallen. Flera patienter vårdas på sjukhus i samband med covid-19 och sjukhusbelastningen har ökat.

Enligt uppgifter som Södra Österbottens sjukvårdsdistrikt gav den 14 december 2020 var antalet nya fall i området föregående vecka 44, incidensen 43,5 / 100 000 / 14 dygn och den procentuella andelen positiva coronaprov under veckan 1,2 %. Nästan alla (95,5 %) nya smittor kunde emellertid spåras. En stor del av smittorna kom från utanför sjukvårdsdistriktet och i motsats till tidigare var bara ungefär hälften av de smittade i karantän då diagnosen fastställdes. Flera covid-19-patienter vårdas på sjukhus. Enligt uppgifter från Institutet för hälsa och välfärds statistik har incidenstalen varierat relativt mycket men de har inte heller klart börjat minska under de senaste veckorna.

I kommunernas områden i Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikt har det redan en längre tid diagnostiserats enskilda covid-19-smittor och familjesmittkluster varje vecka. På grund av att befolkningen är liten har incidenstalen fluktuerat betydligt även om riktningen på lång sikt var stigande före kalenderveckan 50 då striktare begränsningar trädde i kraft i området. Enligt uppgifterna från den 14 december 2020 var den senaste incidensen 15 / 100 000/ 14 dygn och den procentuella andelen positiva prov 0,2 %. Ursprunget förblev oklart för en mycket liten del av smittorna (totalt 4 % under uppföljningsperioden kalenderveckorna 40–50).

Enligt uppgifter som Vasa sjukvårdsdistrikt gav den 14 december 2020 var antalet nya smittor i området föregående vecka 32 och incidensen 43 /100 000/ 14 dygn. Andelen positiva prov av alla testade var 3,05 %. Cirka 80 % av smittorna diagnostiserades hos personer som redan var i karantän och smittkedjorna kunde spåras i 80–90 % av fallen. Ett litet antal covid-19-patienter vårdas på sjukhus. Även om många nyckeltal för epidemin ännu tyder på ett relativt gott läge i Vasa sjukvårdsdistrikts område så har enligt uppgifter i Institutet för hälsa och välfärds statistik exempelvis incidensen sakta men säkert ökat under den senaste veckan.

Sammanfattning

Syftet med regionförvaltningsverkets begränsande beslut är att som det föreskrivs i 1 § i lagen om smittsamma sjukdomar förebygga att sjukdomsläget förvärras. Risken för massexponeringar och för att covid-19-smittor sprids är särskilt stor i alla situationer med stora folksamlingar där personerna kan råka i närkontakt med varandra. Därför är det nödvändigt att vidta åtgärder för att bekämpa smittor i offentliga tillställningar och allmänna sammankomster.

Covid-19-smittläget varierar alltjämt lokalt i Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finlands område och vad gäller incidensen är hela området ännu under det nationella medelvärdet. Nya smittor förekommer emellertid i hela området inom olika åldersgrupper och livsmiljöer. Det nationella smittläget är alltjämt allvarligt och därför är det skäl att också i Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finlands verksamhetsområde förbereda sig för att läget plötsligt kan försämrats. Folk rör sig inom ramarna för sitt vardagliga liv över kommun- och landskapsgränserna. Dessutom ordnas olika evenemang i flera orters områden och evenemangsbesökarna kommer ofta också från andra orter. Julen och nyårshelgen står inför dörren och det är sannolikt att många under festperioden vill träffa varandra mer än under de föregående veckorna och dessutom reser mer än vanligt mellan landets olika regioner samt till och från utlandet. Man har inte på önskat sätt lyckats få antalet nya smittor och incidenstalen att börja minska med undantag för eventuellt Birkalands och Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikts områden där utvecklingen har varit bättre än i de övriga områdena. Birkalands sjukvårdsdistrikts område har haft strängare sammankomstbegränsningar i kraft än de övriga områdena. Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikts område är granne till många områden där läget är betydligt sämre och risken för att läget plötsligt försämrats också där är uppenbar i synnerhet i samband med högtiderna trots det relativt goda läget idag.

För att förebygga mer omfattande spridning av coronaviruset, för att skydda riskgrupper och trygga kapaciteten inom hälso- och sjukvården är det på grund av orsakerna ovan nödvändigt att under fyra veckors tid ta i bruk strikta sammankomstbegränsningar i hela Regionförvaltningsverket

i Västra och Inre Finlands område. Om det lokala läget kräver kan kommunerna fatta beslut som är striktare eller kompletterar regionförvaltningsverkets begränsningar. Om det epidemiologiska läget förändras gör regionförvaltningsverket en ny bedömning av beslutet att begränsa sammankomsterna.

På basis av ovan är det här beslutet nödvändigt för att förhindra att den smittsamma sjukdomen sprids i kommunernas områden i Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finlands verksamhetsområde.

TILLÄMPADE BESTÄMMELSER

Lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) 1, 8, 58 och 91 §

Statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar (146/2017) 1 och 5 §

SÖKANDE AV ÄNDRING

Enligt 90 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar får detta beslut överklagas genom besvär hos Vasa förvaltningsdomstol på det sätt som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). En besvärsguidans är bifogad.

VERKSTÄLLANDE

Med stöd av 91 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar verkställs beslutet omedelbart trots eventuellt överklagande.

MER INFORMATION

Ytterligare information ges vid behov av regionförvaltningsöverläkare Laura Blåfield

(tfn 0295 018 587, e-post laura.blafield@rfv.fi).

Överdirektör

Marko Pukkinen

Regionförvaltningsöverläkare

Laura Blåfield

REGIONFÖRVALTNINGSVERKET I VÄSTRA OCH INRE FINLAND
Postadress: PB 200, 65101 Vasa

tfn 0295 018 450
registratur.vastra@rfv.fi
www.rfv.fi

Huvudverksamhetsstället
i Vasa
Wolffskavägen 35

Verksamhetsstället
i Jyväskylä
Cygnæuksenkatu 1

Verksamhetsstället
i Tammerfors
Yliopistonkatu 38

BILAGOR

Bilaga 1, Institutet för hälsa och välfärd och undervisnings- och kulturministeriets anvisningar för att förhindra coronavirussmitta vid offentliga tillställningar, vid allmänna sammankomster och vid användningen av offentliga lokaler från den 21 september 2020.

Bilaga 2, Kommunerna enligt sjukvårdsdistrikt i Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finlands verksamhetsområde.

DISTRIBUTION OCH PRESTATIONSavgift**Beslutet delges genom offentlig delgivning**

Delgivningen av beslutet sker genom offentlig delgivning. Beslutet hålls till påseende hos Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finlands huvudkontor i Vasa till och med den 17 januari 2021. Ett meddelande om att beslutet finns till påseende har publicerats i det allmänna datanätet på regionförvaltningsverkets webbplats <http://rfv.fi>.

Delfåendet av beslutet anses ha skett den sjunde dagen efter att ovan nämnda meddelande har publicerats på regionförvaltningsverkets webbsidor.

För kännedom

Kommuner och samkommuner i regionen

Verksamhetsområdets sjukvårdsdistrikt som ombes informera läkarna som ansvarar för smittsamma sjukdomar i kommunerna i dess område om beslutet

Polisinrättningarna i Österbotten och Inre Finland

Räddningsverken i verksamhetsområdet

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården

Institutet för hälsa och välfärd

Social- och hälsovårdsministeriet

Undervisnings- och kulturministeriet

Statsrådets kansli, kommunikationsavdelningen

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata

REGIONFÖRVALTNINGSVERKET I VÄSTRA OCH INRE FINLAND
Postadress: PB 200, 65101 Vasa

tfn 0295 018 450
registratur.vastra@rfv.fi
www.rfv.fi

Huvudverksamhetsstället
i Vasa
Wolffskavägen 35

Verksamhetsstället
i Jyväskylä
Cygnæuksenkatu 1

Verksamhetsstället
i Tammerfors
Yliopistonkatu 38

Avgiftsfritt

REGIONFÖRVALTNINGSVERKET I VÄSTRA OCH INRE FINLAND
Postadress: PB 200, 65101 Vasa

tfn 0295 018 450
registratur.vastra@rfv.fi
www.rfv.fi

Huvudverksamhetsstället
i Vasa
Wolffskavägen 35

Verksamhetsstället
i Jyväskylä
Cygnæuksenkatu 1

Verksamhetsstället
i Tammerfors
Yliopistonkatu 38